

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/30

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
Әлеуметтану және саясаттану кафедрасы

«Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік» пәнінен
5В050200 «Саясаттану» мамандығының
студенттеріне арналған

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Павлодар

Нысан
ПМУ ҰС 7.18.3/31

Кегль 14,
буквы
строчные,
кроме
первой
прописной

типтық бағдарламаның
негізінде әзірленген
жұмыс оқу бағдарламасының
бекіту парағы

БЕКІТЕМІН

ОЖ проректоры

_____ Пфейфер Н.Э.

«__» _____ 2012ж.

Құрастырушы: с. ғ.к., доцент _____ Елмұратов
Ғ.Ж.

Әлеуметтану және саясаттану кафедрасы

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

«Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік» пәні бойынша
5В050200 «Саясаттану» мамандығы студенттеріне арналған
оқу түрі жалпы орта білім негізіндегі күндізгі
Жұмыс бағдарламасы 5В050200 «Саясаттану» мамандығының
мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының және
типтық бағдарламаның негізінде әзірленген

Кафедраның жиналысында ұсынылған «__» _____ 2012 ж. № __
хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Иренов Ғ.Н. «__» _____ 2012 ж.

Тарих және құқық факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі
жиналысында бекітілді
«__» _____ 2012 ж. хаттама № __

ОӘК төрағасы _____ Сулейменова Ш.Қ. «__» _____ 2012
ж.

КЕЛІСІЛГЕН

Тарих және құқық
факультетінің деканы _____ Ақышев А.А. «__» _____
2012ж.

ОӘБ БЕКІТІЛДІ

ОӘБ бастығы _____ Жуманкулова Е.Н. «__» _____
2012ж.

Университеттің оқу әдістемелік кеңесімен «__» _____ 2012 ж. №
хаттама

1 Пәннің мақсаты – студенттерді ұлттық, саяси қауіпсіздік ұғымдарының мазмұны мен және өзара байланысымен таныстыру, мемлекеттің әлеуметтік саясаттың ерекшеліктерін, халық мүдделерінің нақты қоғамдық қалыптағы қорғалуын және қоғам мен мемлекеттің ондағы қауіпсіздіктің деңгейін, саяси тұрақтылықтың күшейту жолдарын, тұлғаның әлеуметтік және саяси қауіпсіздігіне төнетін қатерлерге төтеп беру мүмкіншіліктерін көрсету, болашақ мамандардың пәндік білімінің іргетасын қалау.

1.1 Пәннің міндеттері - қоғамда ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдарын, оның мағынасын және мәнін ашу, мемлекеттің қауіпсіздік жүйесіндегі оның орны, дамуындағы ішкі және сыртқы саясаттың факторлармен байланысты айқындау;

- қоғамдағы жеке тұлғаның әр-түрлі әлеуметтік топтардың аса маңызды мүдделерінің, құқықтарының және бостандықтарының орындалуына әлеуметтік, саяси қауіпсіздікке қатер төндіретін қауіпсіздіктің әсерін, типологиясын және эволюциясын көрсету;

- түсінік аппаратын білу және тәжірибелік саясаттанудың негізгі тәсілдерімен танысу;

- бұл ғылымның функционалдық-прагматикалық бағалы өлшемдерін ашу.

1.2 Білім мен дағдыларға қойылатын талаптар

- ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдарын қалыптастырудағы қазіргі қоғам дамуында саясаттың рөлін және мәнін;

- ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдарын теориясының негізгі түсініктерін, зерттеудің басты әдістерін, қоғамдық ғылымдарда тәжірибелік саясаттанудың алатын орнын және рөлін;

- ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдарын қалыптастырудағы қоғам және мемлекеттің өзара қарым-қатынасын, ұлттық мүддені жүзеге асыру тетіктерін;

- қауіпсіздікті қамтамасыз етудің механизімін, оның мәнін және байланысты, жұмыс істеудің ерекшеліктерін ашу.

1.3 Бұл пәннің оқу нәтижесінде студент істей білуі тиіс:

-студенттер зертеуге қажет мәліметкөздер мен тиісті ғылыми әдебиетті іздеу;

-қоғамға өмірдегі фактілерді іріктеп алып, тексеруден өткізіп, талдау жасау;

- қауіпсіздікті сараптауда пәнаралық әдісті қолдану;
- қауіпсіздік мәселелерімен айналысатын болашақ мамандарға халықтың аса маңызды мүдделерінің қорғаныс және қауіпсіздік деңгейін бағалау үшін объективтік реалистік тәсілді жасап шығаруда көмек ету;
- жазбаша жұмыстың негізгі түрлерін (аңдатпа, рецензия, шолу, реферат, ғылыми баяндама және т.б. жазудың) дағдыларын дамыту.

2 Пререквизиттер:

Осы пәнді меңгеру үшін келесі пәндерді оқып-үйрену нәтижесінде қалыптасқан білімдер мен дағдылар керек:

- геосаясат
- халықаралық қатынастар тарихы

3 Постреквизиттер:

Осы пәнді оқып-үйрену нәтижесінде қалыптасқан білімдер мен дағдылар келесі пәндерді меңгеру үшін керек:

- Саяси технологиялар

4. Пәннің мазмұны

4.1 Пәннің тақырыптық жоспары

Тақырыптардың №	Тақырыптардың атауы	Сағат саны					
		Дәріс	Тәж.	Лаб. жұмыс	Студиялық	Жеке	СӨЖ
1	Саясат контекстіндегі қауіпсіздік	2	1	-	-	-	6
2	Әлеуметтік–саяси қауіпсіздік	2	1	-	-	-	6
3	Қауіпсіздіктің теоретикалық-әдіснамалық аспектілері	2	1	-	-	-	6
4	Ұлттық қауіпсіздікті зерттеудегі әдістер	2	1	-	-	-	6
5	Саяси тұрақтылық	1	-	-	-	6	

ЫҚ ҚР қоға мны ң қауіп сізді к факт оры ретін де							
6	ҚР қоғамның әлеуметтік қауіпсіздіктің басты қауіптері.	2	1	-	-	-	6
7	ҚР ұлттық қауіпсіздігінің геосаяси аспектісі	2	1				6
8	ҚР ұлттық қауіпсіздігінің мүдделері және қауіптері	2	1				6
9	ҚР саяси қауіпсіздігі	2	1				6
10	Саяси қауіпсіздіктің объективті және субъективті қауіптері	2	1				6
11	ҚР әлеуметтік – экономикалық қауіпсіздігі	2	1				6
12	Қауіпсіздік мәселесін қамтамасыз етудегі саяси механизмнің орны мен ролі	2	1				6
13	ҚР әскери қауіпсіздігі	2	1				6
14	Әскери қауіпсіздіктің міндеттері және мәселелері	2	1				6
15	Ақпараттық қауіпсіздік	2	1				6
	БАРЛЫҒЫ	30	15	-	-	-	90

4.2 Пәннің тақырыптарының мазмұны

1тақырып. Саясат контекстіндегі қауіпсіздік

«Ұлттық қауіпсіздік» ұғымның категориялық мазмұны, оны зеріттеудің әдістері. Мемлекеттің қауіпсіздік саясатының мәні. Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселесін саясаттанушылық сараптаудың теоретикалық аспектісі. Ұлттық қауіпсіздік саясатының негіздерін сараптау. Қауіпсіздікті қамтамасыз етудің приоритеттері. Қауіпсіздіктің ішкі және сыртқы саясатының аспектілері арасындағы өзара байланысы. «Ішкі», қоғамдық және әлеуметтік –

саяси қауіпсіздік ұғымдарының мазмұны. Ұлттық қауіпсіздік жүйесіндегі бұл түрлердің орны. Әлеуметтік қауіпсіздік және саяси қауіпсіздік, олардың ара қатынасы.

2 тақырып. Әлеуметтік–саяси қауіпсіздік

XXI ғасырдың басындағы Қазақстандық қоғамның әлеуметтік саяси қауіпсіздік күйін қалыптастыратын факторлар. Нарықтық экономика жағдайында жеке тұлғаның және қоғамның әлеуметтік қауіпсіздігін қамтамасыз ету мемлекеттің әлеуметтік саясатының стратегиялық міндеттері ретінде. Әлеуметтік қауіпсіздіктің субъектілері және объектілері. Әлеуметтік саяси қауіпсіздіктің қызметтері. Әлеуметтік және саяси қауіпсіздік салаларындағы қауіптер: олардың жаһандану мен экономикалық, саяси өзгерістер жағдайындағы ерекшеліктері. Қоғамда қауіпсіздікті қамтамасыз етудің деңгейлері.

3 тақырып. Қауіпсіздіктің теоретикалық-әдіснамалық аспектілері

Ұлттық қауіпсіздікті жалпы түсіну, оның зерттеу әдістері. Қауіпсіздікті қамтамаыз ету барысындағы саясаттың ұйымдастырушы бастамасы ретіндегі орны. Қазіргі таңдағы қауіпсіздіктің ұғымы. Саяси қауіпсіздіктің негізгі құрылымдық элементтерін сараптау. Жеке тұлғаның және қоғамның қауіпсіздігін қамтамаыз ету саласындағы саясаттың рухани қорлары. Қауіпсіздік саласындағы қорғаныс механизмын қалыптастыру және оны жүзеге асырудың тәсілдері.

4 тақырып. Ұлттық қауіпсіздікті зерттеудегі әдістер

Ұлттық қауіпсіздікті зерттеудегі құрылымдық-қызметтік, салыстырмалық –сараптамалық, жүйелік, ретроспективалық, бихевиористтік әдістер. Ұлттық қауіпсіздікті зерттеудегі болжамалық әдіс. Ұлттық қауіпсіздіктің субъектілері және объектілері, олардың түрленуі. Мәдени-білім беру саясаты қауіпсіздіктің факторы ретінде. Қауіпсіздіктің саяси аспектілері сараптаудағы өркениеттік әдіс. Саясатқа кесел келтіру қауіпсіздігінің синергетикалық сараптауы, оның ұлттық қауіпсіздік күйіне әсері. Ұлттық қауіпсіздік мәселелерінің зерттеуде геосаяси сараптамалық принциптерін қолдану.

5 тақырып. Саяси тұрақтылық ҚР қоғамның қауіпсіздік факторы ретінде

Қазіргі Қазақстанның саяси тұрақтылығы мен саяси қауіпсіздігі арасындағы өзара байланыс ұлттық қауіпсіздіктің ішкі қисыны, әлеуметтік-саяси жүйенің ішкі қоршағын ортамен арақатынасы. Қоғамның әлеуметтік саяси қауіпсіздігі үшін жаһанданудың жағымды және жағымсыз әлеуметтік салдары. XX-XXI ғасырлардың маңындағы әлеуметтік қауіпсіздік объектілерінің приоритеттерінің эволюциясы.

6 тақырып. ҚР қоғамның әлеуметтік қауіпсіздіктің басты қауіптері.

Кедейшілік және зорлық-зомбылық – қазақстандық қоғамның әлеуметтік қауіпсіздіктің басты қауіптері. Жұмыссыздық. Оның Қазақстандағы ерекшеліктері және салдары. Нарыққа көшу жағдайындағы қазақстандық қоғамда таралған зорлық-зомбылықтың түрлері және қызметтері, олардың жеке тұлғамен қоғаммен әлеуметтік қауіпсіздігіне тиетін салдары.

7 тақырып. ҚР ұлттық қауіпсіздігінің геосаяси аспектісі

Қазақстан Республикасының геосаяси аспектісі. Мемлекеттік ұлттық қауіпсіздікке, геосаяси факторлардың арақатынасы. «Айналық көрініс теориясы». «Геосаяси ойындардың теориясы». Саяси режим және ұлттық қауіпсіздіктің байланысы. Институционалдық және идиологиялық билік түрлерінің мемлекеттегі ролі және ұлттық қауіпсіздігі. Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігінің сыртқы аспектісі. Жаңа егеменді елдердің пайда болуы, құндылықтарды қайта бағалау және «стратегиялық әріптестік». З. Бжезинский «Ұлы шахмат тақтасы».

8 тақырып. ҚР ұлттық қауіпсіздігінің мүдделері және қауіптері

Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігінің мүдделері және қауіптері. 2001 жылғы 11 қыркүйектен кейінгі жағдай. Қазақстан Республикасының ішкі және сыртқы саясатын талдау. Орта Азиядағы АҚШ-тың саясаты. Орта Азиядағы Қытайдың сыртқы стратегиялық саясаты. Қазақстан Республикасының және Ресейдің қарым-қатынастық көші-қон моделі.

9 тақырып. ҚР саяси қауіпсіздігі

Саяси қауіпсіздіктің ұғымы. Саяси қауіпсіздіктің тұрақтылығының қауіптері (төңкеріліс, революция, «бархатная революция»). Қазақстан Республикасының саяси қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйесі. Саяси қауіпсіздіктің мәнін түсіндірудің басты жолдары. Саясаттың табиғатын және қауіпсіздікті түсіну қоғамдық феномен- ретінде. Саяси қауіпсіздіктің құрлымы: институционалдық қауіпсіздіктің жүйесі, регулятивті қауіпсіздіктің жүйесі, функционалдық, коммуникативтік жүйелердің қауіпсіздігі, рухани-идеологиялық жүйе қауіпсіздігі. Саяси қауіпсіздіктің сыртқы саяси аспектісі.

10 тақырып. Саяси қауіпсіздіктің объективті және субъективті қауіптері

Саяси қауіпсіздіктің объективті және субъективті қауіптері. Қауіпсіздіктегі биліктің ролі. Қауіпсіздікті қамтамасыз ететудің нақты саяси тәсілдері. Саяси қауіпсіздіктің негізгі билік қатнастар жүйесі. Мемлекеттік биліктің саяси егемендігін қамтамасыз ету, қоғамдық билікті қалыптастырудағы ұлттық мүдделерді баланс жасау арқылы атқару. Ұлттық қауіпсіздіктің саяси қауіптері, түсінігі принциптері, түрлері. Саяси қауіпті объектілерінің түрлері. БАҚ-тың мемлекеттік емес ұлттардың, саяси, партиялар, қозғалыстардың ұлттық қауіпсіздігін атқарудағы ролі. Мемлекеттік қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі саяси механизмдер.

11 тақырып. ҚР әлеуметтік – экономикалық қауіпсіздігі

Әлеуметтік-экономикалық қауіпсіздікті зеріттеудің тұжырымдарының теоретикалық негіздері. Әлеуметтік стратегия саясаты. Жемқорлық әлеуметтік-экономиканың қауіпсіздікке қатер мәселесі ретінде. әлеуметтік-экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі арнаулы қызыметтің әрекеті. Президенттік басқару нысаны ҚР-ның ұлттық қауіпсіздігінің шарты ретінде.

12 тақырып. Қауіпсіздік мәселесін қамтамасыз етудегі саяси механизмнің орны мен ролі

Қауіпсіздік мәселесін саясаттанулық талдау. әлеуметтік жүйенің тұрақтылығын және мықтылығын қамтамасыз етудегі саяси механизмнің орны мен ролін анықтау әлеуметтік саяси қауіпсіздікті қамтамасыз етудің әлеуметтік механизмдерінің мәні, орны, қызымет шарттары. Әлеуметтік механизмнің негізгі құрлымының бөлшектері (билік заң шығару, сот) үкіметтік емес ұйымдар; БАҚ; қоғамдық пікір; саяси партиялар; қозғалыстар; әлеуметтік-саяси қауіпсіздікті қамтамасыз етудің заң шығарушылық құқықық негізі. Биліктің легитимділігі қозғалыстағы тұрақтылықты сақтаудың шарты ретінде.

13 тақырып. ҚР әскери қауіпсіздігі

Қазақстан ұлттық қауіпсіздігі ішкі және сыртқы тұстары.Әскери қауіпсіздік саясатының мәні Қазақстанның әскери қауіпсіздігі жайлы теоретикалық тұжырымын талдау қауіпсіздігі қамтамасыз етудегі саяси институттар және ұлттық қауіпсіздік ҚҰК ролі. Армения әскери ролі. ҚР-ның қарулы күштерін реформалау. Қазақстанның әскери доктринасының қалыптасуы. Әскери қауіпсіздігі қамтамасыз етуде халықаралық қатнастар және халықаралық ұйымның ролі. Мемлекет басшысының ҚР-ғы тұрақтылық кеппілі ретіндегі ролі.

14 тақырып. Әскери қауіпсіздіктің міндеттері және мәселелері

Әскери қауіпсіздіктің міндеттері әскери қауіпсіздіктің мәселелер, қауіп-қатерле (ішкі, сыртқы қауіптер) ядролық қауіптік . ұлттық қауіптің түрлерінің бірі ретінде. Ядролық қару президенттің Семей ядросының полигонын жабу туралы жарлығы. ДНЯО, ДВЗЯИ, ДКБ, ШОС, СВМДА Қазақстанның НАТО мен «бейбітшілік» үшін әріптестік бағдарламасы шеңберіндегі ынтымақтастығы. Қазақстанның әскери қауіпсіздік саясатының аймақтық және жаһандық шеңберіндегі қауіппен өзара байланысы. Қазақстанның Ресеймен, АҚШ, Қытай және басқа күйі орталықтарымен өзара қауіпсіздік жағдайындағы қазіргі заманғы шақырулармен бірлесіп күресуі бойынша стратегиялық ынтымақтастығы «стратегиялық жоспардың жүзеге асыру. Қазақстан аумағында шетелдік мемлекеттердің әскери базаларын орналастыру.

15 тақырып. Ақпараттық қауіпсіздік

Қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі ақпараттың ролі. Ақпараттық саясаттың ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуі ретінде. Ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі мазмұны, мәні, ұғымы. Ақпараттық қауіпсіздіктің қамтамасыз етуіндегі саяси

механизмдері. БАҚ-тың қауіпсіздікті қамтамасыз ететін механизімі ретінде. Ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі факторлары жаһандану жағдайындағы ақпараттық қауіпсіздік. Электрондық үкімет және ақпараттық қауіпсіздік.

4.3 Семинар сабақтардың мазмұны мен тізімі

1) Тақырып 1. Саясат контекстіндегі қауіпсіздік

1. Ұлттық қауіпсіздік саясатының негіздерін сараптау.
2. Қауіпсіздікті қамтамасыз етудің приоритеттері.
3. Қауіпсіздіктің ішкі және сыртқы саясатының аспектілері арасындағы өзара байланысы.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 110-132, [3] б. 41-118.

2) Тақырып 2. Әлеуметтік–саяси қауіпсіздік

1. Әлеуметтік қауіпсіздіктің субъектілері және объектілері.
2. Әлеуметтік саяси қауіпсіздіктің қызметтері.
3. Әлеуметтік және саяси қауіпсіздік салаларындағы қауіптер

Ұсынылған әдебиет [1] б. 15-68, [8] б. 81-93.

3) Тақырып 3. Қауіпсіздіктің теоретикалық-әдіснамалық аспектілері

1. Саяси қауіпсіздіктің негізгі құрылымдық элементтерін сараптау.
2. Жеке тұлғаның және қоғамның қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы саясаттың рухани қорлары.

3. Қауіпсіздік саласындағы қорғаныс механизмі

Ұсынылған әдебиет [4] б. 40-68, [6] б. 81-138.

4) Тақырып 4. Ұлттық қауіпсіздікті зерттеудегі әдістер

1. Мәдени-білім беру саясаты қауіпсіздіктің факторы ретінде.
2. Қауіпсіздіктің саяси аспектілері сараптаудағы өркениеттік әдіс.
3. Саясатқа кесел келтіру қауіпсіздігінің синергетикалық сараптауы

Ұсынылған әдебиет [2] б. 22-98, [5] б. 12-53.

5) Тақырып 5. Саяси тұрақтылық ҚР қоғамның қауіпсіздік факторы ретінде

1. Қоғамның әлеуметтік саяси қауіпсіздігі үшін жаһанданудың жағымды салдары.

2. Қоғамның әлеуметтік саяси қауіпсіздігі үшін жаһанданудың жағымсыз әлеуметтік салдары.

3. XX-XXI ғасырлардың маңындағы әлеуметтік қауіпсіздік объектілерінің приоритеттерінің эволюциясы.

Ұсынылған әдебиет [4] б. 23-112, [7] б. 56-80.

6) Тақырып 6. ҚР қоғамның әлеуметтік қауіпсіздіктің басты қауіптері

1. Жұмыссыздық. Қазақстандағы ерекшеліктері және салдары.

2. Нарыққа көшу жағдайындағы зорлық-зомбылықтың түрлері және қызметтері.

3. Жеке тұлғамен қоғам әлеуметтік қауіпсіздігіне тиетін салдары
Ұсынылған әдебиет [1] б. 50-112, [6] б. 66-103.

7) Тақырып 7. ҚР ұлттық қауіпсіздігінің геосаяси аспектісі

1. Саяси режим және ұлттық қауіпсіздіктің байланысы.

2. Институционалдық және идеологиялық билік түрлерінің мемлекеттегі ролі және ұлттық қауіпсіздігі.

3. Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігінің сыртқы аспектісі.
Ұсынылған әдебиет [4] б. 50-105, [7] б. 14-213.

8) Тақырып 8. ҚР ұлттық қауіпсіздігінің мүдделері және қауіптері

1. Қазақстан Республикасының ішкі және сыртқы саясатын талдау.

2. Орта Азиядағы АҚШ-тың саясаты.

3. Орта Азиядағы Қытайдың сыртқы стратегиялық саясаты

Ұсынылған әдебиет [3] б. 15-86, [4] б. 72-100.

9) Тақырып 9. ҚР саяси қауіпсіздігі

1. Саяси қауіпсіздіктің мәнін түсіндірудің басты жолдары.

2. Саясаттың табиғатын және қауіпсіздікті түсіну қоғамдық феномен-ретінде.

3. Саяси қауіпсіздіктің құрлымы

Ұсынылған әдебиет [4] б. 23-114, [7] б. 31-75.

10) Тақырып 10. Саяси қауіпсіздіктің объективті және субъективті қауіптері

1. Саяси қауіпсіздіктің негізгі билік қатнастар жүйесі.

2. Мемлекеттік биліктің саяси егемендігін қамтамасыз ету, қоғамдық билікті қалыптастырудағы ұлттық мүдделерді баланс жасау арқылы атқару.

3. Ұлттық қауіпсіздіктің саяси қауіптері, түсінігі принциптері, түрлері

Ұсынылған әдебиет [3] б. 54-98, [8] б. 81-216.

11) Тақырып 11. ҚР әлеуметтік – экономикалық қауіпсіздігі

1. Әлеуметтік стратегия саясаты.

2. Жемқорлық әлеуметтік-экономиканың қауіпсіздікке қатер мәселесі ретінде.

3. Әлеуметтік-экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі арнаулы қызыметтің әрекеті

Ұсынылған әдебиет [2] б. 24-68, [3] б. 121-210.

12) Тақырып 12. Қауіпсіздік мәселесін қамтамасыз етудегі саяси механизмнің орны мен ролі

1. Әлеуметтік саяси қауіпсіздікті қамтамасыз етудің әлеуметтік механизмдерінің мәні, орны, қызымет шарттары.

2. Әлеуметтік механизмнің негізгі құрлымының бөлшектері (билік заң шығару, сот)

3. Ұкіметтік емес ұйымдар

Ұсынылған әдебиет [1] б. 80-98, [8] б. 61-127.

13) Тақырып 13. ҚР әскери қауіпсіздігі.

1. ҚР-ның қарулы күштерін реформалау

2. Қазақстанның әскери доктринасының қалыптасуы.

3. Әскери қауіпсіздігі қамтамасыз етуде халықаралық қатнастар

Ұсынылған әдебиет [4] б. 10-28, [5] б. 31-97.

14) Тақырып 14. Әскери қауіпсіздіктің міндеттері және мәселелері

1. Қазақстанның әскери қауіпсіздік саясатының аймақтық және жаһандық шеңберіндегі қауіппен өзара байланысы.

2. Қазақстанның Ресеймен, АҚШ, Қытай және басқа күйі орталықтарымен өзара қауіпсіздік жағдайындағы.

3. Стратегиялық ынтымақтастығы «стратегиялық жоспардың» жүзеге асыру.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 34-112, [6] б. 81-106.

15) Тақырып 15. Ақпараттық қауіпсіздік

1. Ақпараттық саясаттың ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуі ретінде.

2. Ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі мазмұны, мәні, ұғымы.

3. Ақпараттық қауіпсіздіктің қамтамасыз етуіндегі саяси механизмдері.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 14-119, [3] б. 48-123.

4.4 Студенттің өздік жұмысының мазмұны

Пәнді меңгеру барысында, тақырыптық жоспар мен бақылау шараларының күнтізбелік кестесіне сәйкес Сіз мына аудиториядан тыс жұмысты орындауыңыз керек:

- дәріс материалына кірмеген, бірақ типтік оқу бағдарламасына сай қосымша тақырыптарды меңгеру;

- оқылған дәріс материалын дәрістер конспектілері, оқулықтар мен оқу құралдары бойынша меңгеру;

- семинар сабақтарына дайындалу;

- аралық және қорытынды бақылауға дайындалу;

- глоссарийді жазу және жаттау.

Практикалық сабақтарға дайындалу үшін орта есеппен 1 сағат (бір сабаққа) бөлінеді. Пән бойынша практикалық сабақтарға дайындалу үшін және қосымша материалды меңгеру үшін тапсырмалар, ресімдеуіне қойылатын талаптар, әдістемелік нұсқаулар алдыңғы сабақтарда беріліп тұрады.

4.4.1. СӨЖ мазмұны (оқу формасы - күндізгі)

	СӨЖ түрлері	Есеп беру формасы	Бақылау түрі	Сағат саны
1	Дәрістік сабақтарға дайындық		Сабаққа қатысу	25
2	Тәжірибелік сабаққа дайындалу, үйге берілген тапсырмаларды орындау	Жұмыс дәптері	Сабаққа қатысу	25
4	Аудиториялық сабақтың мазмұнына кірмеген материалдарды оқып-үйрену	Конспект	Ауызша жауап	30
5	Бақылау шараларына дайындық		МБ-1, МБ-2	10
	Барлығы			90

4.4.2. Өзіндік зерделеуге арналған тақырыптар

1) Тақырып 1. Саясат контекстіндегі қауіпсіздік

Қауіпсіздіктің ішкі және сыртқы саясатының аспектілері арасындағы өзара байланысы. «Ішкі», қоғамдық және әлеуметтік –саяси қауіпсіздік ұғымдарының мазмұны. Ұлттық қауіпсіздік жүйесіндегі бұл түрлердің орны. Әлеуметтік қауіпсіздік және саяси қауіпсіздік, олардың ара қатынасы.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 10-32, [4] б. 51-194.

2) Тақырып 2. Әлеуметтік–саяси қауіпсіздік

Әлеуметтік саяси қауіпсіздіктің қызметтері. Әлеуметтік және саяси қауіпсіздік салаларындағы қауіптер: олардың жаһандану мен экономикалық, саяси өзгерістер жағдайындағы ерекшеліктері. Қоғамда қауіпсіздікті қамтамасыз етудің деңгейлері.

Ұсынылған әдебиет [1] б. 25-98, [8] б. 82-99.

3) Тақырып 3. Қауіпсіздіктің теоретикалық-әдіснамалық аспектілері

Жеке тұлғаның және қоғамның қауіпсіздігін қамтамаыз ету саласындағы саясаттың рухани қорлары. Қауіпсіздік саласындағы қорғаныс механизмын қалыптастыру және оны жүзеге асырудың тәсілдері.

Ұсынылған әдебиет [4] б. 40-65, [9] б. 81-132.

4) Тақырып 4. Ұлттық қауіпсіздікті зерттеудегі әдістер

Қауіпсіздіктің саяси аспектілері сараптаудағы өркениеттік әдіс. Саясатқа кесел келтіру қауіпсіздігінің синергетикалық сараптауы, оның ұлттық қауіпсіздік күйіне әсері. Ұлттық қауіпсіздік мәселелерінің зерттеуде геосаяси сараптамалық принциптерін қолдану.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 27-98, [6] б. 11-56.

5) Тақырып 5. Саяси тұрақтылық ҚР қоғамның қауіпсіздік факторы ретінде

Қоғамның әлеуметтік саяси қауіпсіздігі үшін жаһанданудың жағымды және жағымсыз әлеуметтік салдары. ХХ-ХХІ ғасырлардың маңындағы әлеуметтік қауіпсіздік объектілерінің приоритеттерінің эволюциясы.

Ұсынылған әдебиет [3] б. 41-152, [9] б. 61-89.

6) Тақырып 6. ҚР қоғамның әлеуметтік қауіпсіздіктің басты қауіптері.

Нарыққа көшу жағдайындағы қазақстандық қоғамда таралған зорлық-зомбылықтың түрлері және қызметтері, олардың жеке тұлғамен қоғаммен әлеуметтік қауіпсіздігіне тиетін салдары.

Ұсынылған әдебиет [1] б. 50-112, [8] б. 66-103.

7) Тақырып 7. ҚР ұлттық қауіпсіздігінің геосаяси аспектісі

Институционалдық және идиологиялық билік түрлерінің мемлекеттегі ролі және ұлттық қауіпсіздігі. Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігінің сыртқы аспектісі. Жаңа егеменді елдердің пайда болуы, құндылықтарды қайта бағалау және «стратегиялық әріптестік».

Ұсынылған әдебиет [5] б. 90-98, [6] б. 21-116.

8) Тақырып 8. ҚР ұлттық қауіпсіздігінің мүдделері және қауіптері

Қазақстан Республикасының ішкі және сыртқы саясатын талдау. Орта Азиядағы АҚШ-тың саясаты. Орта Азиядағы Қытайдың сыртқы стратегиялық саясаты. Қазақстан Республикасының және Ресейдің қарым-қатынастық көші-қон моделі.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 12-58, [4] б. 82-99.

9) Тақырып 9. ҚР саяси қауіпсіздігі

Саяси қауіпсіздіктің құрлымы: институционалдық қауіпсіздіктің жүйесі, регулятивті қауіпсіздіктің жүйесі, функционалдық, коммуникативтік жүйелердің қауіпсіздігі, рухани-идеологиялық жүйе қауіпсіздігі. Саяси қауіпсіздіктің сыртқы саяси аспектісі.

Ұсынылған әдебиет [4] б. 23-114, [7] б. 31-75.

10) Тақырып 10. Саяси қауіпсіздіктің объективті және субъективті қауіптері

БАҚ-тың мемлекеттік емес ұлттардың, саяси, партиялар, қозғалыстардың ұлттық қауіпсіздігін атқарудағы ролі. Мемлекеттік қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі саяси механизмдер.

Ұсынылған әдебиет [3] б. 54-98, [8] б. 81-216.

11) Тақырып 11. ҚР әлеуметтік – экономикалық қауіпсіздігі

Жемқорлық әлеуметтік-экономиканың қауіпсіздікке қатер мәселесі ретінде. Президенттік басқару нысаны ҚР-ның ұлттық қауіпсіздігінің шарты ретінде.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 24-68, [3] б. 121-210.

12) Тақырып 12. Қауіпсіздік мәселесін қамтамасыз етудегі саяси механизмнің орны мен ролі

БАҚ; қоғамдық пікір; саяси партиялар; қозғалыстар; әлеуметтік-саяси қауіпсіздікті қамтамасыз етудің заң шығарушылық құқық негізі. Биліктің легитимділігі қозғалыстағы тұрақтылықты сақтаудың шарты ретінде.

Ұсынылған әдебиет [1] б. 80-98, [8] б. 61-127.

13) Тақырып 13. ҚР әскери қауіпсіздігі

Қазақстанның әскери доктринасының қалыптасуы. Әскери қауіпсіздігі қамтамасыз етуде халықаралық қатнастар және халықаралық ұйымның ролі. Мемлекет басшысының ҚР-ғы тұрақтылық кеппілі ретіндегі ролі.

Ұсынылған әдебиет [4] б. 10-28, [5] б. 31-97.

14) Тақырып 14. Әскери қауіпсіздіктің міндеттері және мәселелері

Қазақстанның Ресеймен, АҚШ, Қытай және басқа күйі орталықтарымен өзара қауіпсіздік жағдайындағы қазіргі заманғы шақырулармен бірлесіп күресуі бойынша стратегиялық ынтымақтастығы «стратегиялық жоспардың жүзеге асыру. Қазақстан аумағында шетелдік мемлекеттердің әскери базаларын орналастыру.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 34-112, [6] б. 81-106.

15) Тақырып 15. Ақпараттық қауіпсіздік

БАҚ-тың қауіпсіздікті қамтамасыз ететін механизімі ретінде. Ақпараттық қауіпсіздіктің негізгі факторлары жаһандану жағдайындағы ақпараттық қауіпсіздік. Электрондық үкімет және ақпараттық қауіпсіздік.

Ұсынылған әдебиет [2] б. 10-86, [8] б. 32-116.

Әдебиет тізімі

Негізгі:

1. Антонов А.Б., Балашов В.Г. Қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. / Оқулық - Алматы: Логос, 2011.
2. Бельков О.А. Әскери қауіпсіздігі. Алматы, 2010.

күндізг і	3	135	45	90	4	-	-	-	6	3	45	30	15	90	22,5
--------------	---	-----	----	----	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	------

Кафедра меңгеруші _____ Ғ.Н. Иренов « 15 » қараша
2012 ж.

